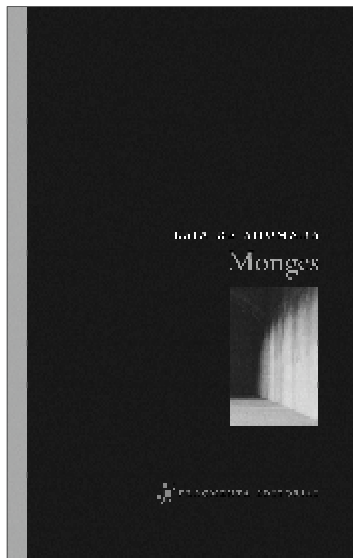

Monges

Monges

Laia de Ahumada

Fragmenta. Barcelona, 2008

288 pàg. 19,50 €

Vaig estudiar en una escola de monges típica del període del franquisme, de la qual conservo, com tantes persones de la meua època, un mal record. Amb els ulls de la nena que era aleshores se'm fa difícil recordar cap signe visible en les monges—excepte el canvi d'hàbit— d'un esdeveniment com el Concili Vaticà II que va marcar la història de l'Església catòlica. En sortir de la universitat, cap als anys 80, vaig entrar a treballar en una escola de monges. Ja havien passat uns quants anys des del Concili, però la majoria de les que vaig conèixer seguien allunyades de la realitat del món. ¡Els seus problemes quotidians eren tan petits comparats amb els meus! Jo tenia fills menuts, havia de treballar i compaginar un munt de coses cada dia. El contrast de la diferència em va fer refermar en la meua opció per una vida laica, immersa en el món, i en la convicció que totes les opcions de vida eren bones si sabiem restar-hi fidels. Vaig descobrir que podia ser tan gratificant acompanyar els nens a l'escola com resar laudes en una església, sempre que ambdues coses es fessin amb plena consciència; en definitiva, que tothom era lliure de triar en tre ser en plenitud o deixar el seu interior en guaret.

Però si jo acceptava que es pogués donar aquesta premissa en qualsevol persona laica, ¿per què no l'acceptava en les monges? Em vaig adonar que jo, com tantes altres persones, considerava les monges com a persones que havien fet una opció radical per viure l'Absolut d'una forma totalitzada i, per tant, les considerava persones despectives o que cercaven el despertar. El fet de trobar-me amb monges que havien claudicat del seu desig profund, i mal-

grat això seguien essent-ho, per a mi fou com descobrir un frau, un engany imperdonable. Anys més tard, quan vaig compartir amb altres monges els treballs de voluntariat, les tasques pastorals, l'amistat, etc., vaig ser capaç de reconciliar-me, d'acceptar la diversitat i d'admetre que hi ha una gran quantitat de matisos en tre el blanc i el negre. Però haig de reconèixer que, en el fons, em va quedar amagada una curiositat per saber com s'ho feien per viure, què les bellugava, què passava rere els murs dels convents. Per això quan la Inês Castel-Branco i l'Ignasi Moreta, de l'editorial Fragmenta, em van encarregar un llibre d'entrevistes a monges, vaig

ÉS UN LLIBRE PER TRENCAR TÒPICS I DESCOBRIR LA RIQUESA I DIVERSITAT QUE VIUEN LES MONGES

sentir que havia arribat el moment de poder conèixer a fons el que vivien aquestes persones. Només em calia cercar i entrevistar vint monges que visquessin en plenitud. La tria va ser fàcil; sortien noms de sota les pedres; tothom en coneixia i me'n recomanava. Vaig pensar que si trobar-ne vint havia estat fàcil, possiblement n'hi havia més del que m'imaginava.

Havia de ser un llibre adreçat a un públic divers, que trenqués els tòpics i que descobrís la riquesa i diversitat que viu en les monges. Ja sabia per endavant que una flor no fa estiu i que vint monges no podien ser significatives de la vida religiosa femenina, però sí que podien ser una mostra d'allò que moltes viuen i fan. Les converses amb: Berta Meneses, Carme Sardà i Tort, Catalina Terrats, Eulàlia Bofill, Griselda

Cos, Lucía Caram, Mariàngels Segalés, Maria Lluïsa Cortès, Mireia Galobart, Montserrat Domingo, Montserrat Viñas, Pepa Vignau, Pilar Sauquet i Muntal, Rosa M. Barber, Rosa M. Piquer, Rosa Prat, Roser Garriga, Teresa Forcades i Vila, Teresa Losada i Victòria Molins em van descobrir unes trajectòries vitals viscudes a fons dins d'un ventall d'àmbits de treball: el diàleg interreligiós, el món de la marginació, de la immigració, dels sense sostre, de l'ensenyament, de l'acollida, de la contemplació i el silenci—des de l'ermita o el monestir—, de la teologia feminista i de la psicologia.

Totes van respondre una única pregunta: ¿Quin és el teu desig profund? No sé si actualment hi hauria persones capaces de respondre amb llestesa una pregunta com aquesta, però elles ho van fer amb coratge i sense embuts; es van endinsar en el seu interior i van anar descabdellant el fil de la memòria, abocant unes confidències lentament gestades. Elles anomenaven el seu desig: veu interior, consciència, llibertat, força que les empeny, que les habita... i que va molt més enllà de l'estricta obediència del vot religiós, perquè els com promet la vida i les convida a implicar-se en el món. Amb aquestes dones no em va ser gens difícil aconseguir el que per a mi era primordial: fugir de l'anècdota per arribar al fons de l'experiència. A totes les vaig anar a visitar a casa seva, o al seu lloc de treball, això em va permetre traspassar els murs dels monestirs i entrar en les comunitats, amarar-me del silenci dels claustres i del brogit del carrer en els barris marginals, conèixer la natura feréstega que envolta l'ermita i el monestir perdut entre muntanyes, sentir els sons de la cítara, etc. Molt sovint em vaig perdre, però sempre em vaig sentir trobada. Vam

acabar fent amistat i essent una gran família, unida, encara ara, pel cordó umbilical de les noves tecnologies. Sense adonar-me'n —com sempre em passa— el llibre va començar a caminar sol, empenyent-me cap a on no sabia, però intuïa, i donant el to al procés de l'escriptura, que no va ser fàcil, perquè havia d'explicar a un públic divers una experiència profunda que, com a tal, no té paraules per ser expressada; una experiència sovint comunicada des de l'empatia. Volia transmetre amb fidelitat tota la riquesa que m'havia estat confiada, fer participar el lector de la conversa, entusiasmar-lo amb allò escoltava. Va ser un repte, acostumada com estic a treballar amb uns manuscrits silenciosos que han oblidat, amb el pas del temps, el so de la veu.

Monges és un llibre coral, fet de moltes veus; de testimonis de persones entusiasmades en la recerca d'un anhel que dona sentit a la vida. Haig de confessar que dubtava que el llibre interessés ningú més que a mi i a les pròpies monges. El ressò mediàtic que ha tingut diu tot el contrari i me'n alegro, perquè estic convençuda que, més enllà del primer objectiu de trencar els tòpics, la figura de la monja com a persona que fa una opció radical per ser plenitud pot ser encara actualment —amb les esmenes estructurals que calgui— un model alternatiu a la superficialitat en què vivim. Puc dir, finalment, que he comprès, m'he reconciliat i he après a acceptar la diferència i a trobar-me en l'essencial de cada persona, en el lloc on el femení fa possible l'experiència. ☹

Laia de Ahumada

Laia de Ahumada

Barcelona, 1957. És doctora en filologia catalana i escriptora. Està especialitzada en escriptura femenina de l'època moderna, concretament en els epistolaris —tema sobre el qual va fer la tesi doctoral—, i darrerament ha centrat els seus estudis en l'escriptura espiritual. És casada i mare de dos fills. És cofundadora i coordinadora del Centre Obert Heura per a persones sense sostre. És autora de diversos llibres: *A Cau d'orella. Teresa de Jesús llegida avui* (Claret, 1996), *Vull parlar de Déu* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001), *Epistolaris d'Hipòlita Roís de Liori i d'Estefania de Requesens (s. XVI)* (Universitat de València, 2003), *Hipòlita Roís de Liori (1479-1546)* (Ediciones del Orto, 2005), *Paraules des del silenci* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2005).